

9. Programma baten en lasten

29 april 2022

Inleiding

Gooise Meren is financieel gezond en belast inwoners en ondernemers niet zwaarder dan voor de gemeentelijke financiële huishouding nodig is. Het bestuur van Gooise Meren gaat zorgvuldig om met de middelen die ze tot haar beschikking heeft gekregen om al haar taken uit te voeren en Gooise Meren een gemeente te laten zijn, waar het goed wonen, werken en recreëren is. We kiezen voor een zorgvuldige en behoedzame wijze van begroten, zonder dat een groter beroep gedaan hoeft te worden op inwoners dan nodig is. Wij staan voor een gedegen financieel beleid en een sluitende begroting. De begroting dient dan ook meerjarig reëel en structureel in evenwicht te zijn. Het is belangrijk om gedegen en strak te begroten en genoeg weerstandsvermogen en -capaciteit te hebben, zodat financiële risico's kunnen worden opgevangen zonder dat dit een nadelig effect heeft op de lopende begroting en de gemeentelijke taken.

9.1 Sluitende begroting

Doelstellingen

9.1.1 Kritisch op uitgaven en financieel bewust

Het college voert een duurzaam financieel beleid en zorgt ook in meerjarenperspectief dat de gemeentefinanciën verantwoord en evenwichtig worden gehouden.

Maatregelen

Jaarlijks investeringsprognoses actualiseren

Kwaliteit

Middels het in de Perspectiefnota 2021 geïntroduceerde instrument 'kapitaallastenplafond' zijn dit jaar door het college keuzes voorgelegd aan de raad om het volume aan voorgenomen investeringen te begrenzen, zodat sprake blijft van een aanvaardbaar niveau aan kapitaallasten. Dit heeft geleid tot heroverwegingen en keuzes op het gebied van ambities.

Programma financiële beheersing

Kwaliteit

Vanuit het project financiële beheersing zijn stappen gezet om organisatie en bestuur meer financieel bewust te maken. Zo is bij de in 2021 opgestelde begroting 2022 terughoudendheid betracht voor nieuwe investeringen, met het kapitaallastenplafond als thermometer. Dit zagen we in de loop van 2021 al terug bij afzonderlijke raadsvoorstellen waarbij investeringsvoorstellen soms hoger uitvielen dan eerder geraamd. Daarbij is aangegeven wat, bij goedkeuring van zo'n voorstel door uw raad, de consequenties zijn voor de resterende investeringsambities.

De onderhoudsbeheerplannen zijn in 2021 geactualiseerd en door de raad vastgesteld en verwerkt in de nieuwe meerjaren begroting. Hierbij is expliciet gestuurd op scenario's (sobere vs. normale beeldkwaliteit) om te komen tot een sluitende begroting.

Tenslotte is er dit jaar gerapporteerd over een aantal financiële kengetallen. Hiertoe is de notitie Uitgangspunten beoordeling kengetallen door uw raad vastgesteld. We hebben de effecten van de te maken keuzes op de kengetallen in perspectiefnota en begroting gepresenteerd.

Traject voor een sluitende begroting

Kwaliteit

De druk op onze (financiële) meerjarenbegroting was ook in 2021 een belangrijk aandachtspunt. Voorafgaand aan de totstandkoming van de Perspectiefnota 2022 is het traject 'Duurzame balans in de begroting' gestart. Dit heeft geleid tot diverse heroverwegingsvoorstellen op basis van een 8-tal richtinggevend principes. Met die voorstellen, en ondanks een aantal onvermijdelijke ontwikkelingen, is het gelukt om een meerjarig sluitende begroting te presenteren aan uw raad.

Doelstellingen

9.1.2 Adequaat Planning en Control instrumentarium

Maatregelen

Ontwikkelen beleidsindicatoren

Kwaliteit

In 2021 zijn indicatoren ontwikkeld voor programma 2 Veiligheid en programma 6 Werk en Inkomen. Deze indicatoren zijn, net zoals de eerder ontwikkelde indicatoren voor het product Duurzaamheid (programma 5), in de Programmabegroting 2022 opgenomen.

Vernieuwing Planning en Control

Kwaliteit

In aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022 is ervoor gekozen om geen evaluatie te doen van de p&c cyclus. De gemeenteraad is hierover op 14 november 2021 met een raadsmededeling geïnformeerd .

9.2 Belastingen

Doelstellingen

9.2.1 Geen lastenverzwaring voor onze inwoners

Ons uitgangspunt is dat we zuinig omgaan met gemeenschapsgeld en onze inwoners niet zwaarder gaan belasten.

Maatregelen

Taxeren op basis van gebruikersoppervlakte

Kwaliteit

Het project "taxeren op basis van gebruiksoppervlakte" (waarderingskamer) heeft voor gemeente Gooise Meren als uitgangspunt dat de gevolgen voor de OZB tarieven en de WOZ-waardes zo klein mogelijk worden gehouden.

Het project is eind augustus 2021 afgerond en de herwaardering op basis van m2 was medio januari 2022 gereed. Overall is gebleken dat de omvorming naar m2 geen significante invloed heeft gehad op de waardering. Op individueel niveau kan dit anders zijn.

Er is door het project ook een kwaliteitsslag in het bestand gemaakt waardoor de waarde kan afwijken ten opzichte van vorig jaar.

De gemiddelde waardestijging van de woningen tussen de waarde peildatum 1 januari 2020 en 1 januari 2021 is 10,6%, hetgeen nagenoeg aansluit bij de aanname in de begroting van 11%.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2020	Prim. Begroting 2021	Begroting 2021 (na wijziging)	Realisatie 2021
Lasten				
638 Uitkeringen Gemeentefonds	18	26	35	36
639 Belastingen	917	826	886	996
640 Overige baten en lasten	31	629	936	382
644 Huisvesting Gooise Meren	9	0	0	0
646 Overhead	18.024	18.227	18.314	17.840
Totaal Lasten	18.999	19.708	20.171	19.255
Baten				
638 Uitkeringen Gemeentefonds	-76.808	-76.512	-81.683	-81.938
639 Belastingen	-13.440	-13.456	-13.631	-13.975
640 Overige baten en lasten	-1.670	-1.911	-2.186	-2.254
644 Huisvesting Gooise Meren	0	0	0	0
646 Overhead	-616	-84	-84	-462
Totaal Baten	-92.533	-91.963	-97.584	-98.630
Resultaat voor bestemming	-73.534	-72.255	-77.413	-79.375
Toevoegingen				
640 Overige baten en lasten	685	0	195	195
641 Rekening van baten en lasten	976	0	0	0
Totaal Toevoegingen	1.661	0	195	195
Onttrekkingen				
640 Overige baten en lasten	-3.124	-550	-4.995	-3.918
Saldo reserves	-1.463	-550	-4.799	-3.723
Resultaat na bestemming	-74.997	-72.805	-82.212	-83.098

Toelichting financiële verschillen

Toelichting verschillen tussen Realisatie 2021 t.o.v. Begroting inclusief wijzigingen 2021		
Onderdeel programma 9	Verschil (x € 1.000)	V/N (V= voordeel, N= nadeel)
<i>Doorbelastingen</i> Betreft doorbelastingskosten ambtelijk apparaat.	956	V

<p><i>Uitkeringen Gemeentefonds</i> Er zijn extra middelen ontvangen (decembercirculaire) die niet meer verwerkt konden worden in de begroting. Afrekeningen van voorgaande jaren hebben geleid tot iets lagere ontvangsten.</p>	254	V
<p><i>Belastingen</i> Er is sprake van meeropbrengsten voor OZB niet-woningen, omdat enerzijds de begrote leegstand ten gevolge van corona minder hoog was waardoor er meer aanslagen zijn opgelegd en anderzijds door het opleggen van oude jaren (met name De Krijgsman, omdat nog niet alles was getaxeerd).</p>	299	V
<p><i>Belastingen</i> De procesvergoedingen m.b.t. WOZ-waarden worden nooit geraamd, omdat wij van mening zijn dat er goed wordt gewaardeerd. Vaak worden deze kosten grotendeels gecompenseerd door hogere invorderingsopbrengsten, maar dat heeft in 2021 op een lager pitje gestaan.</p>	138	N
<p><i>Overige baten en lasten</i> Het voordeel ontstaat door € 420k nog niet uitgegeven gelden i.v.m. corona en € 501k zijnde de reeds gemelde saldi van de voortgangsverslagen.</p>	921	V
<p><i>Overige baten en lasten</i> Er is meer ten laste van de werkkostenregeling gebracht dan de vrije ruimte is. Over het meerdere moet de gemeente loonbelasting betalen.</p>	72	N
<p><i>Overhead</i> De afrekeningen van de deelnemersbijdrage aan de Regio Gooi en Vechtstreek leiden in dit programma tot een nadeel.</p>	97	N
Overige verschillen < € 70k	-162	N
<p><i>Reserves</i> De feitelijke onttrekkingen, ter dekking van specifieke activiteiten (o.a. College-uitvoeringsprogramma en Corona), zijn gebaseerd op de gerealiseerde lagere uitgaven. Met name de uitgaven i.v.m. (beveiligd) baggeren van de Singelgracht zullen voor een groot deel pas in 2022 plaatsvinden en leiden daardoor in 2021 tot een lagere onttrekking van € 370k. Ook de uitgaven t.b.v. het maatschappelijk steunfonds, Leefbaarheid en Energietransitie zijn in 2021 lager</p>	-1.076	N

uitgevallen dan geraamd en leiden daarmee tot een lagere onttrekking.		
Totaal	885	V

Doorbelasting

Toelichting verschillen doorbelastingen per programma

Realisatie 2021 t.o.v. begroting inclusief wijzigingen 2021			
Programma	Omschrijving programma	(x € 1.000)	(V= Voordeel, N=Nadeel)
1	Inwoners en Bestuur	232	V
2	Veiligheid	18	V
3	Openbare Ruimte en Verkeer	-3	N
4	Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen, Economie en Toerisme	-28	N
5	Duurzaamheid en Water	16	V
6	Werk en Inkomen	255	V
7	Zorg en Welzijn, Onderwijs en Jeugd	-129	N
8	Sport, Cultuur en Recreatie	-1	N
9	Algemene baten en lasten	956	V
Totaal doorbelastingen exploitatie		1.316	V
Totaal doorbelastingen investeringen		-180	N

Toelichting doorbelastingen

De onderschrijding van € 1,1 miljoen op de afdelingsbudgetten (inclusief overheadkosten) heeft een aantal oorzaken. Hiervan wordt circa € 600.000 verklaard door CAO-ontwikkelingen. Voor 2021 is gerekend met een nominale ontwikkeling van de salarissen van 3,1%, maar dat is niet gerealiseerd. De CAO voor gemeenten liep op 31 december 2020 af. Door een lange tijd van onderhandelingen is de nieuwe CAO pas op 27 januari 2022 door het bestuur van de VNG geaccordeerd. Onderdeel van de nieuwe CAO is een eenmalige uitkering in 2022. De kosten hiervoor (€ 340.000) zijn nog in 2021 genomen.

Daarnaast (€ 465.000) is sprake van vacatures die niet konden worden ingevuld, omdat het moeilijk is om goede mensen te vinden. Ook zijn er mensen gedetacheerd, waarvoor vergoedingen zijn ontvangen. Tot slot is minder uitgegeven aan frictiekosten dan van te voren werd verwacht.